

пов'язаний з певними додатковими витратами для інвестора (наприклад, комісійні брокерам і портфельним менеджерам, втрати від зміни цін на папери, різниця між ціною покупки і продажу цінних паперів, податки з отриманого прибутку і т. п.). Для того, щоб перегляд портфеля був ефективним, вигоди від ревізії повинні перевищувати витрати, забезпечувати збільшення очікуваної дохідності, а також зменшення ризику портфеля.

Для зниження витрат багато менеджерів вдаються до стратегії перегляду портфеля відносно не окремих паперів, а цілих класів активів. Такий альтернативний метод отримав назву Overlay-стратегії. Дана стратегія базується на використанні інноваційних фінансових інструментів, що дозволяють відокремити ризики, до яких схильні інвестиційні активи, від самих активів. Такими інструментами є похідні цінні папери (ф'ючерсні, форвардні і опціонні контракти), а також угоди своп. Їх застосування дозволяє змінити величину ризику, якому піддані первинні активи, без додаткового продажу або покупки цих активів.

Отже, від вибору способу управління інвестиційним портфелем підприємства залежатиме наповнення цього портфеля та можливості контролю за ним. Постійний моніторинг інвестиційного середовища дозволить оперативно реагувати на його зміни і забезпечить ефективний процес реструктуризації інвестиційного портфеля.

УДК 330.322

В.В. Ржепішевська, к.е.н., доцент

О.С. Явтушенко, магістр

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Здатність підприємства широко використовувати інвестиційні ресурси має найважливіше значення у підвищенні ефективності виробництва. Фінансове інвестування є активною формою використання тимчасового вільного капіталу і інструментом реалізації стратегічних цілей підприємства, пов'язаних з диверсифікацією його операційної діяльності.

Фінансові інвестиції – окремий незалежний напрям господарської діяльності підприємств реального сектора економіки. Як правило, вони не вирішують стратегічних виробничих завдань і здійснюються в цілях отримання додаткового доходу і захисту від інфляції.

Підприємства можуть здійснювати фінансове інвестування у формі вкладення капіталу в статутні фонди спільних підприємств, в дохідні види грошових і фондових інструментів. Вкладення у фондові інструменти за останні роки набуло широкого поширення. Воно характеризується вкладенням капіталу в різні види цінних паперів, які вільно обертаються на фондовому ринку. Дана форма фінансового інвестування надає широкий вибір альтернативних інвестиційних рішень як по інструментах інвестування, так і за термінами. Для неї характерний високий рівень державного регулювання і захищеність інвестицій. Основною метою таких вкладень є отримання інвестиційного прибутку, хоча в окремих випадках метою може бути встановлення форм фінансового впливу на окремі підприємства шляхом придбання контрольного (або достатньо вагомого) пакета акцій.

На сьогодні вкладення в українські цінні папери є досить ризикованим способом збільшення капіталу у зв'язку з нерозвиненістю вітчизняного фондового ринку, який характеризується: нестійкістю, залежною в основному не від фінансово-економічних показників українських емітентів, а від світових фондових ринків та політичної ситуації в країні; низькою ліквідністю більшості вітчизняних цінних паперів; великим спредом (різницею між ціною купівлі та ціною продажу); відсутністю на ринку відкритої інформації про виробничі результати підприємств, чії акції обертаються на вторинному ринку, і т. д.

Однак, незважаючи на недовгий період функціонування українського фондового ринку і порівняно невелику кількість дійсно ліквідних корпоративних цінних паперів, відсутність багаторічної статистичної бази по кожному з українських емітентів, портфельний підхід до управління інвестиціями вже сьогодні доцільний і поступово займає свою нішу на ринку.

Однією з особливостей портфелю цінних паперів підприємства є можливість широкого діапазону вибору для підприємства інструментів інвестування за шкалою «дохідність - ризик». Головна мета при цьому полягає в досягненні оптимального співвідношення між ризиком і доходом, що дозволяє сформувати оптимальний портфель. Дана мета досягається за рахунок диверсифікації портфеля (тобто розподілу коштів інвестора між різними активами) і ретельного підбору фондових інструментів.

Вибір оптимального портфеля можливий з двох варіантів: портфель, орієнтований на першочергове отримання доходу за рахунок відсотків і дивідендів (портфелі доходу), і портфель, орієнтований на переважний приріст курсової вартості цінних паперів, що входять до нього (портфель зростання). Встановлення вигідного для підприємства поєднання ризику і прибутковості портфеля досягається з урахуванням правила: чим вищий дохід приносить підприємству-інвестору цінний папір, тим більший потенційний ризик він має.

В порівнянні з реальними фінансові інвестиції характеризуються більш високим рівнем ліквідності, хоча цей рівень коливається в досить широких межах. Ліквідність портфеля цінних паперів підприємства розглядається, з одного боку, як здатність швидкого перетворення вмісту портфеля (або його частини) у грошові кошти з мінімальними витратами на реалізацію цінних паперів, а з іншого – як здатність підприємства своєчасно погашати свої зобов'язання перед кредиторами, які брали участь у формуванні портфеля (наприклад, перед власниками облігацій).

Портфель цінних паперів має нижчий рівень дохідності порівняно з реальними інвестиціями. Дивіденди, що виплачуються навіть за найбільш високоприбутковими звичайними акціями, становлять лише 40-60% суми чистого

прибутку, одержаного від реалізації реальних інвестиційних проектів, і в більшості випадків у підприємств відсутні можливості реального впливу на цю дохідність (крім можливості реінвестування капіталу в інші фондові інструменти). Портфель цінних паперів має відносно низьку інфляційну захищеність.

Отже, фінансові інвестиції є досить привабливим та зручним способом вкладання коштів. Але на даному етапі розвитку вітчизняної економіки їх використання гальмує нерозвиненість фондового ринку та страх інвесторів перед високими ризиками.

Список використаних джерел:

1. Ржепішевська В.В. Формування ефективної інвестиційної політики підприємства / В.В. Ржепішевська // Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Менеджмент у XXI сторіччі: методологія і практика», 15 травня 2014 р. – Полтава: ПолтНТУ, 2014.

2. Халатур С.М. Особливості становлення фінансового ринку України [Електронний ресурс] / С.М. Халатур. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64...vddau_2013_1_45.pdf.

УДК 378.02

О.В. Христенко, к.е.н., ст викладач
А.О. Волошко, Д.Д. Рубан, студенти
*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

КОГНІТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІННОВАЦІЙНА УПРАВЛІНСЬКА ПРАКТИКА

Поняття «когнітивний менеджмент» з'явилося на рубежі ХХ-ХХІ ст. у зв'язку з трансформацією в управлінні соціальними процесами, викликаними специфічними характеристиками інформаційного суспільства, свідками якого ми сьогодні є. У широкому сенсі під когнітивним менеджментом розуміють раціональне управління з великим акцентом на евристику. У вузькому сенсі когнітивний менеджмент – управління знаннями як інноваційний вид управлінської практики й нова функція управління. Власне термін «когнітивний менеджмент» визначається як «систематичне управління процесами, за